

Ελλάδα: Η Κυβέρνηση Αψηφά το ΣτΕ αναφορικά με τους Αιτούντες Άσυλο

Επαναφέρει την πολιτική γεωγραφικού περιορισμού που εγκλωβίζει ανθρώπους στα νησιά

(Αθήνα, 25 Απριλίου 2018) – Η κίνηση της ελληνικής κυβέρνησης να ανατρέψει τη δεσμευτική απόφαση του δικαστηρίου για τον τερματισμό της καταχρηστικής πολιτικής εγκλωβισμού των αιτούντων άσυλο στα ελληνικά νησιά εγείρει προβληματισμούς αναφορικά με το κράτος δικαίου, ανέφεραν σήμερα 21 οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και ανθρωπιστικές οργανώσεις.

Αντί να εκτελέσει την απόφαση της 17^{ης} Απριλίου του Συμβουλίου της Επικρατείας, του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου της χώρας, η κυβέρνηση εξέδωσε διοικητική απόφαση που επαναφέρει την πολιτική - γνωστή ως «πολιτική γεωγραφικού περιορισμού». Επίσης, στις 19 Απριλίου εισήγαγε νομοσχέδιο προκειμένου να προλειάνει το έδαφος για την επαναφορά της εν λόγω πολιτικής στο ελληνικό δίκαιο. Οι βουλευτές πρέπει να αντιταχθούν σε αυτές τις αλλαγές και να ασκήσουν πίεση προς την κυβέρνηση ώστε να σεβαστεί την απόφαση.

Η Βουλή ξεκίνησε τη συζήτηση επί του νομοσχεδίου στις 24 Απριλίου. Αλλά η κυβέρνηση έσπευσε να επαναφέρει την πολιτική πριν από τη συζήτηση επί του νομοσχεδίου. Στις 20 Απριλίου ο νέος διευθυντής της υπηρεσίας ασύλου εξέδωσε εκ νέου τη διοικητική εντολή καταγράφοντας τους λόγους για την πολιτική γεωγραφικού περιορισμού. Μεταξύ των λόγων που δόθηκαν για να δικαιολογηθούν οι περιορισμοί που επιβάλλονται από τη συγκεκριμένη πολιτική αναφέρεται η ανάγκη υλοποίησης της συμφωνίας ΕΕ - Τουρκίας επί της μετανάστευσης καθώς και ο ισχυρισμός περί ευρύτερου δημοσίου συμφέροντος. Αλλά η απόφαση αυτή αντιβαίνει στην απόφαση του ΣτΕ και στις ευθύνες της Ελλάδας δυνάμει της διεθνούς, ενωσιακής και ελληνικής νομοθεσίας, καθώς παρέχει ανεπαρκή αιτιολόγηση για τους περιορισμούς, δήλωσαν οι ομάδες.

Η απόφαση της 17^{ης} Απριλίου του ΣτΕ ανέφερε ότι δεν υπήρχε νομική πρόβλεψη για την πολιτική περιορισμού και ότι δεν συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι δυνάμει της ενωσιακής και της ελληνικής νομοθεσίας που να δικαιολογούν τον περιορισμό της ελευθερίας κινήσεων των αιτούντων άσυλο. Διέταξε την ακύρωση της διοικητικής απόφασης που επιβάλλει περιορισμούς και επέτρεψε την ελεύθερη μετακίνηση των αιτούντων άσυλο που καταφθάνουν στα νησιά μετά τη δημοσίευση της απόφασης. Στην απόφαση επίσης τονίστηκε ότι η δυσανάλογη κατανομή των αιτούντων άσυλο έχει επιβαρύνει υπερβολικά τα νησιά. Ωστόσο, η απόφαση αφορά μόνο στις νέες αφίξεις.

Το νομοσχέδιο συζητείται επί του παρόντος ενώπιον της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και τις επόμενες εβδομάδες θα συζητηθεί στην Ολομέλεια. Μέσω του νομοσχεδίου επιδιώκεται η παροχή νομικής βάσης για την πολιτική γεωγραφικού περιορισμού. Πρόκειται να ενσωματώσει στην εγχώρια νομοθεσία την Οδηγία 2013/33 της ΕΕ, που θεσπίζει τα πρότυπα για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο. Ενώ το νομοσχέδιο θα μπορούσε να επιφέρει κάποιες βελτιώσεις στο ελληνικό σύστημα υποδοχής, η οδηγία επιτρέπει τον περιορισμό της μετακίνησης των αιτούντων άσυλο όταν η κυβέρνηση κρίνει ότι απαιτείται η ταχεία επεξεργασία και η αποτελεσματική παρακολούθηση των αιτήσεων ασύλου. Η ελληνική κυβέρνηση προφανώς πιστεύει ότι η νομοθεσία θα της δώσει ισχυρότερο νομικό έρεισμα για τη διατήρηση της πολιτικής περιορισμού.

Η καταχρηστική πολιτική γεωγραφικού περιορισμού θεσπίστηκε τον Μάρτιο του 2016, με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της κυβέρνησης, περισσότεροι από 15.400 αιτούντες άσυλο βρίσκονται στα ελληνικά νησιά. Πολλοί ζουν σε συνθήκες συνωστισμού μέσα σε εξαθλιωμένα κέντρα υποδοχής και πολλοί πέρασαν τον χειμώνα σε θερινά αντίσκηνα ή ακόμα και έξω στην ύπαιθρο. Η ελληνική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η πολιτική περιορισμού είναι απαραίτητη ώστε η ίδια να είναι σε θέση να τηρήσει τη δέσμευσή της, δυνάμει της από τον Μάρτιο του 2016 συμφωνίας ΕΕ - Τουρκίας για τη μετανάστευση, στο πλαίσιο της οποίας οι αιτούντες άσυλο πρέπει να επιστρέφονται στην Τουρκία για τη διεκπεραίωση της αίτησης ασύλου τους, αν και στο κείμενο της Συμφωνίας δεν γίνεται μνεία σε τέτοιου είδους πολιτική.

Κατόπιν αίτησης του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, μίας μη κυβερνητικής οργάνωσης που παρέχει νομική στήριξη σε αιτούντες άσυλο, το ΣτΕ επιλήφθηκε της υπόθεσης. Μη κυβερνητικές ομάδες ξεκίνησαν την εκστρατεία #OpenTheIslands τον Δεκέμβριο του 2017, ζητώντας από την Ελλάδα και τους εταίρους της ΕΕ να μετακινήσουν αιτούντες άσυλο στην ηπειρωτική Ελλάδα και να βάλουν τέλος στην πολιτική γεωγραφικού περιορισμού.

Επιδιώκοντας να δικαιολογήσουν την πολιτική γεωγραφικού περιορισμού η ελληνική κυβέρνηση, οι ευρωπαϊκοί θεσμοί και οι κυβερνήσεις στρέφουν το δάκτυλο στους αυξανόμενους αριθμούς των μεταναστών και των αιτούντων άσυλο που διασχίζουν το Αιγαίο, με ορισμένους από αυτούς να εγκαταλείπουν την πατρίδα τους λόγω των πιο εντατικών συρράξεων στην Συρία. Ωστόσο, δεν τεκμαίρεται ότι η άρση της πολιτικής γεωγραφικού περιορισμού θα οδηγήσει στην προσέλκυση περισσότερων ατόμων, όπως ισχυρίζονται η Ελλάδα και άλλοι, ειδικά δεδομένων των κλειστών, κατά κύριο λόγο, συνόρων στη διαδρομή των Δυτικών Βαλκανίων προς τη Δυτική Ευρώπη.

Είναι σαφές ότι οι ελληνικές αρχές δεν δύνανται να ικανοποιήσουν τις βασικές ανάγκες και να προστατεύσουν τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο, ενώ αυτοί παραμένουν στα νησιά, αναφέρουν οι οργανώσεις. Η πολιτική γεωγραφικού περιορισμού εγκλωβίζει τους ανθρώπους σε συνθήκες υποδεέστερες από τα ελάχιστα πρότυπα της ΕΕ, παρακαλύποντας την πρόσβασή τους στις απαραίτητες υπηρεσίες, και τους στερεί την πρόσβαση σε δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες ασύλου, λόγω του συνωστισμού στα νησιά και της έλλειψης βασικών υπηρεσιών.

Αντί να επαναφέρει την καταχρηστική πολιτική γεωγραφικού περιορισμού, η ελληνική κυβέρνηση θα όφειλε να σεβαστεί το κράτος δικαίου και να εκτελέσει άμεσα την απόφαση του ΣτΕ προκειμένου να επιτρέψει τη μετακίνηση των αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα, δήλωσαν οι ομάδες.

Η κυβέρνηση οφείλει να σπεύσει να επεκτείνει την ασφαλή στέγαση και την πρόσβαση σε υπηρεσίες στην ενδοχώρα και να δημιουργήσει ένα σύστημα γρήγορης μετακίνησης ατόμων σε καταλύματα στην ηπειρωτική Ελλάδα με πρόνοια για τις ανάγκες της σωματικής και της ψυχικής υγείας τους, κατά τη διεκπεραίωση της αίτησης ασύλου τους. Η ΕΕ πρέπει να εξετάσει τον επιμερισμό της ευθύνης μεταξύ των κρατών μελών, και την αύξηση των διαθέσιμων ασφαλών και νόμιμων καναλιών εισόδου στην ΕΕ.

Ο γεωγραφικός περιορισμός αιτούντων άσυλο στα ελληνικά νησιά σε υποβαθμισμένες και άθλιες συνθήκες, που παραβιάζουν τα δικαιώματά τους και τις διεθνείς υποχρεώσεις της Ελλάδας, δεν μπορεί να δικαιολογείται στον βωμό του ελέγχου της μετανάστευσης, δήλωσαν οι ομάδες.

Οργανώσεις που υπογράφουν το Δελτίο Τύπου:

Advocates Abroad
Διεθνής Αμνηστία
AEDH (Association Européenne pour la Défense des Droits de l'Homme)
Κάριτας Ελλάς
European Council on Refugees and Exiles (ECRE)
EuroMed Rights
FIDH (International Federation for Human Rights)
Gisti (Groupe d'information et de soutien des immigrés)
Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες
Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων
Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι
Human Rights Watch
HumanRights360
Jesuit Refugee Service
Lesbos Legal Center
Oxfam

PRAKSIS
Refugees International
Refugee Rights Europe
Solidarity Now
Terre des Hommes